

26.8.2021

Valtiovarainministeriölle
valtiovarainministerio@vm.fi

Viite / Diaarinumero
VM006:00/2021
VN/876/2021
VH/3988/00.04.05/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi vuoden 2022 tuloveroasteikosta sekä tuloverolain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

Valtiovarainministeriö on pyytänyt Verohallinnolta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi vuoden 2022 tuloveroasteikosta sekä tuloverolain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta.

Lausuntopyynnöllä oleva esitysluonnos sisältää seuraavat ehdotukset:

Kotitalousvähennystä ehdotetaan korotettavaksi öljylämmityksestä luopumisen osalta siten, että enimmäismäärää korotettaisiin 2 250 eurosta 3 500 euroon ja vähennettävää prosenttiosuutta kustannuksista korotettaisiin työkorvausten osalta 40 prosentista 60 prosenttiin ja palkkojen osalta 15 prosentista 25 prosenttiin. Muutos olisi väliaikainen ja se olisi voimassa vuosina 2022–2027.

Työsuhdeauton verotusarvoa ehdotetaan alennettavaksi 85 eurolla kuukaudessa niiden autojen kohdalla, joiden autoverolain 10 §:n 1 momentissa tarkoitettu hiilidioksidipäästö on vähintään 1 ja enintään 100 grammaa kilometriä kohden. Kyse olisi määräaikaisesta verotuesta vuosille 2022–2025.

Metsävähennystä ehdotetaan muutettavaksi siten, että jatkossa yhteismetsillä olisi metsävähennysoikeus vain, jos sen osakaskunnan osuuksista vähintään puolet on luonnollisten henkilöiden tai kuolinpesien omistuksessa.

Esitystä täydennetään myöhemmin ansiotuloveroperusteisiin vuodelle 2022 ehdotettavilla muutoksilla budjettiriihessä tehtävien päätösten perusteella.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2022 alusta. Lakeja sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 2022 toimitettavassa verotuksessa.

Lausunto Verohallinto kiinnittää huomiota alla ilmeneviin esityksen kohtiin sekä esittää niihin muutos- ja tarkennusehdotuksia.

1 Kotitalousvähennys, vähennysten siirrot puolisolle

Esitysluonnoksen luvun 7.2 tuloverolain 127 f §:n säännöskohtaisissa perusteluissa (s. 17 toinen kappale) on esitetty esimerkkejä vähentämisestä lämmitysjärjestelmäremontin kustannusten ja muiden töiden kustannusten kesken. Verohallinto toteaa selvyiden vuoksi, että verotuksessa vähennettäisiin muiden töiden kustannuksista laskettava kotitalousvähennys ennen öljylämmityksestä luopumisesta aiheutuneita

kustannuksia. Vähentämisjärjestyksellä olisi merkitystä silloin, kun verovelvollisella vähentämättä jäänyt määrä siirtyy vähennettäväksi verovelvollisen puolison verotuksessa. Vähentämisjärjestyksen johdosta puoliset voisivat saada maksimaalisen hyödyn kotitalousvähennyksestä. Lopulliseen hallituksen esitykseen edellä mainitun kapaleen yhteyteen olisi hyvä kirjata esimerkkejä vähennysten tekemisestä puolisoisierotilanteissa.

2 Työsuhdeauton verotusarvo, päästölukema

Esitysluonnoksen mukaan työnantajat ilmoittavat tiedot luontoiseduista tulorekisteriin. Vuoden 2022 alusta alkaen autoedusta tulorekisteriin ilmoitettavia tietoja on tarkoitus laajentaa siten, että edusta ilmoitettaisiin verotusmenettelylain (1558/1995) 15.1 §:n ja tulotietojärjestelmästä annetun lain (53/2018) 6.2 §:n 1 kohdan nojalla myös auton päästölukema, jos edun arvoa on alennettu tuloverolain 64 a §:n nojalla. Päästölukeman ilmoittaminen tulorekisteriin tuen piirissä olevista työsuhdeautoista olisi työnantajille uusi velvoite, jolla voi olla hallinnollista taakkaa lisäävä vaikutus. Toisaalta työsuhdeautoista ilmoitetaan tulorekisteriin jo nykyään muun muassa autoedun tyyppi, ikäryhmä ja kilometrimäärä (jos käytetään kilometrikohtaista arvoa), joten hallinnollisen taakan lisäyksen arvioidaan olevan vähäinen.

Edellä kuvatut tiedot autoedusta on ilmoitettava tulorekisteriin tulotietojärjestelmästä annetun lain 12 §:n 4 momentissa säädetyn nojalla kuukausittain. Verohallinto on Tulorekisteriyksikölle annettavien tietojen antamisen määräaikaisten pidentämisestä antamallaan päätöksellä (31.12.2019, VH/5973/00.01.00/2019) pidentänyt luontoisetuna verotettavan autoedun käyttökustannusten laskennan perusteena olevan yksityisajon kilometrimäärän ilmoittamisen määräaika siten, että tiedot voi antaa kerran vuodessa. Verohallinnon näkemyksen mukaan auton päästölukema olisi hallinnollisen taakan näkökulmasta toimivinta ja selkeintä ilmoittaa kuukausittain. Jos päästölukemat ilmoitettaisiin vain kerran vuodessa ja auto vaihtuisi tai otettaisiin käyttöön kesken vuoden, päästölukemien lisäksi jouduttaisiin ilmoittamaan jälkikäteisesti yhdessä esimerkiksi kunkin auton käyttökuukaudet. Tämä aiheuttaisi työnantajille ilmoittajina sekä Verohallinnolle tietojen tulorekisteriin vastaanottamisen osalta lisätyötä ja -kustannuksia. Päästölukeman osalta ei voida siten katsoa olevan perusteita määrätä Verohallinnon päätöksellä mahdollisuutta ilmoittaa tiedot kerran vuodessa.

3 Metsävähennys

3.1 Laskennan ajankohta yhteismetsän omistusosuuksille

Verohallinto toteaa, että esitetyn tuloverolain 55 §:n 1 momentin metsävähennyssäännöksen osalta on jatkovalmistelussa syytä ratkaista vielä, mikä on määräävä ajankohta laskettaessa sitä, omistavatko luonnolliset henkilöt ja kuolinpesät vähintään puolet yhteismetsäosuuksista. Asiasta olisi selvyiden vuoksi hyvä säätää uudessa säännöksessä tai ainakin todeta siitä säännöksen perusteluissa.

Tuloverolain 53 a §:n osakaslainsäännöksessä ei myöskään todeta nimenomaisesti, minkä ajankohdan mukaan 10 prosentin osuus lasketaan. Verohallinnon 2.3.2020 antamassa ohjeessa Luonnollisen henkilön osakeyhtiöstä nostaman osakslainan verotus (VH/83/00.01.00/2020) todetaan, että "Osakslaina on TVL 53 a §:n mukaan luonnollisen henkilön veronalaista pääomatuloa, jos lainansaaaja tai hänen perheenjäsenensä omistavat yhdessä tai erikseen vähintään 10 % yhtiön osakkeista tai heillä on vastaava osuus yhtiön kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä. Omistusosuus lasketaan lainansaaajan verovuoden lopun (31.12.) tilanteen mukaan."

Verohallinnon näkemyksen mukaan metsävähennyssäännöksessäkin tarkoitetun laskennan johdonmukaisin määräävä ajankohta olisi verovuoden päättymishetki (31.12.). Ajankohdan osalta on otettava vielä huomioon se, että verovuosi muodostuu siitä tilikaudesta tai niistä tilikausista, jotka ovat päättyneet saman kalenterivuoden aikana, jos yhteismetsän tilikausi ei ole kalenterivuosi.

3.2 Yhteismetsäosuuksien suuruus

Verohallinnon käsityksen mukaan metsävähennyssäännöksen tarkoituksena on se, että metsävähennyksen saa, jos luonnolliset henkilöt ja kuolinpesät omistavat vähintään puolet yhteismetsän arvosta. Tämä tarkoitus olisi Verohallinnon näkemyksen mukaan hyvä kuvata myös hallituksen esityksen perusteluissa. Yhteismetsän arvoon vastaavasti perustuvista yhteismetsäosuuksista on säädetty yhteismetsälaisissa (109/2003) ja kiinteistönmuodostamislaisissa (554/1995).

3.3 Muita huomioita

Taloudellisten vaikutusten kuvaus alkaa esitysluonnoksessa metsävähennyssäännöksen muutoksen osalta luvussa 4.2.1.4 seuraavalla virkkeellä: ”Yhteismetsiä, joiden osuuksista alle puolet on muiden kuin luonnollisten henkilöiden ja kuolinpesien omistuksessa, on Maanmittauslaitokselta saatujen yhteismetsien osakastietojen perusteella yhteensä 12 kappaletta.” Verohallinto tuo kunnioittaen esille, että onko virkkeyseen jäänyt vahingossa sanat ”muiden kuin”.

Kun esitysluonnoksen luvussa 4.2.1.4 kerrotaan yhteismetsistä, joiden osakkaista pääosa on yhteisöjä, olisi siinä Verohallinnon näkemyksen mukaan syytä tuoda esille niiden luonteesta seuraavaa: Yhteisöistä kunnat, metsäyhtiöt ja metsänhoitoyhdistykset ovat olleet aloitteellisia uusien omalle toimialueelleen sijoittuvien yhteismetsien perustajia ja liittäneet yhteismetsään pohjaksi omia metsiään. Näihin yhteismetsiin on mahdollista saada yksityisiä metsänomistajia liittämään metsiään mukaan. Tämä merkitsee sitä, että ajan myötä nyt esitettävän metsävähennyksen hyödyntämisrajoituksen piiriin kuuluva yhteismetsä voi osakaskunnaltaan muuttua sellaiseksi, että metsävähennysoikeus muodostuu. Esitetyn säännöksen voimaantuloajankohdan mukainen yhteismetsän osakaskunnan rakenne ei siten määritä yhteismetsän metsävähennysoikeutta pysyvästi, vaan metsävähennysoikeutta seurataan verovuosiakohtaisesti.

Yhteismetsä voi edellisessä kappaleessa kuvatussa tilanteessa saada käyttöönsä myös aiemmat metsävähennysoikeudet eli vähennyspohjan, joka on mahdollisesti syntynyt luonnollisten henkilöiden ja kuolinpesien yhteismetsään liittämistä metsistä tai yhteismetsän osakaskunnan erikseen hankkimista metsistä ajalta ennen kuin osakaskunta on muuttunut luonnollisten henkilöiden ja kuolinpesien pääosin omistamaksi. Myös tämä olisi hyvä tuoda perustelutekstissä esille.

Verohallinto kiinnittää vielä huomiota siihen, että kestävän metsätalouden määrääikaisen rahoituslain (34/2015) 4 §:ssä on tuensaajaksi pääsääntöisesti määritelty esitettyä säännöstä vastaavasti yhteismetsistä vain ne, joiden osuuksista vähintään puolet on luonnollisten henkilöiden omistuksessa.

4 Lakimuutosten toteuttaminen

Verohallinto toteaa, että lakimuutokset ovat toteutettavissa Verohallinnossa esitysluonnoksen mukaisina edellä tässä lausunnossa esitetyin tarkennuksin. Verohallinnolle lakimuutoksista aiheutuvat ulkoiset kustannukset ja henkilöstömenot ovat suu-

ruusluokaltaan esitysluonnoksen luvussa 4.2.2 Hallinnolliset vaikutukset esitetyn mukaiset. Lakimuutokset vaikuttavat Verohallinnossa tulorekisterin järjestelmiin ja tulorekisteritietojen luovuttamiseen tietojen käyttäjille, ennakkoperinnän muutoksina Oma-Veroon ja muihin järjestelmiin, Palkka.fi:hin, verotuksen tietojärjestelmiin sekä ohjeisiin, lomakkeisiin, kirjeisiin ja päätöksiin. Muutoksista on myös tiedotettava ja ohjattava asiakkaita. Lakimuutokset aiheuttavat Verohallinnossa lisäksi sisäistä koulutus-tarvetta virkailijoille. Neuvonnassa on odotettavissa yhteydenottoja säännösten voimaantulon yhteydessä ja ennen sitä, kun taas verovalvontavaiheen työmäärä lisääntyy vasta säännösten voimaantulon jälkeen.

Pääjohtaja

Markku Heikura

Ylitarkastaja

Markus Kautto